

Vlaanderen
is erfgoed

Onderzoeksrapporten Agentschap Onroerend Erfgoed

**Vondstmelding langs de Ventweg-Noord in Beveren-Roeselare
(Roeselare, prov. West-Vlaanderen)**

08

Onderzoeksrapporten Agentschap Onroerend Erfgoed

Brussel 2014

COLOFON

Onderzoeksrapporten Agentschap Onroerend Erfgoed

Een uitgave van Onroerend Erfgoed
Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid,
Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
Published by the Flanders Heritage Agency
Scientific Institution of the Flemish Government,
Policy area Town and Country Planning, Housing Policy and Immovable Heritage

Verantwoordelijke uitgever: S. Vanblaere

Onroerend Erfgoed
Phoenixgebouw
Koning Albert II-laan 19 bus 5, B-1210 Brussel
tel.: +32(0)2 553 16 50, fax: +32(0)2 553 16 55
info@onroenderfgoed.be
www.onroenderfgoed.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

© Onroerend erfgoed, B-1210 Brussel (tenzij anders vermeld - except stated otherwise) - 2012.

ISSN 1371-4678

D/2014/6024/15

Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed.

*Vondstmelding langs de Ventweg-Noord in Beveren-Roeselare
(West-Vlaanderen).*

Terreinwerk & rapportage

**Marc Dewilde
archeoloog**

**Franky Wyffels,
veldtechnicus**

Vondstmelding langs de Ventweg-Noord in Beveren-Roeselare (West-Vlaanderen).

Administratieve gegevens:

Provincie: West-Vlaanderen

Gemeente: Beveren (Roeselare)

Adres: Ventweg - Noord

Kadaster: Afdeling: 5de Afd.

Sectie: A

Perceel: 393F

Opgraving ×

Prospectie ..

Machtiging: 2011/353 (11-35154)

Datum machtiging: 29/09/2011

Naam aanvrager: Dewilde Marc

Naam site: Ventweg – Noord (Beveren, Roeselare)

Lambertcoördinaten (Lambert 1972): X= 63460,522 Y= 186596,035

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
2 Ligging en bodemgesteldheid.....	5
3 Historische en archeologische informatie.....	6
4 Veldwerk	6
5 Besluit.....	10
6 Geraadpleegde literatuur.....	10

1 Inleiding

In het kader van de vondstmeldingsprocedure onderzocht het agentschap Onroerend Erfgoed de vondst van Romeins schervenmateriaal in Beveren (Roeselare) (CAI 157200).

De melding werd gedaan door Willem Hantson van TERF (ondertussen RADAR) op maandag 26 september 2011. Christ Naert had immers bij de controle van een uitgraving langs de Ventweg-Noord scherven gevonden. In opdracht van de provincie West-Vlaanderen was daar toen de aanleg van een bufferbekken bij de Onledebeek in uitvoering.

2 Ligging en bodemgesteldheid

Het terrein, waar het bufferbekken werd uitgegraven ligt ten oosten van de Onledebeek, in de hoek met de Ventweg-Noord (R32), tussen de Foncierstraat en de Dominiek Saviostraat (fig. 1).

Het terrein is nagenoeg vlak, weliswaar lichtjes afhellend naar het zuiden, naar Roeselare toe. Het wordt enkel doorsneden door enkele flauwe beekvalleitjes van o.a. de Onledebeek, de Liebeek, ... Bodemkundig wordt het terrein getypeerd als natte klei, zijnde de beekvallei, temidden een groot complex van vochtige zandleem. Op het terrein is dit ondervonden als grijsgroene, vette, plakkerige klei. Kadastraal staat het terrein geregistreerd als Roeselare, 5de Afd., Sie A, 393f.

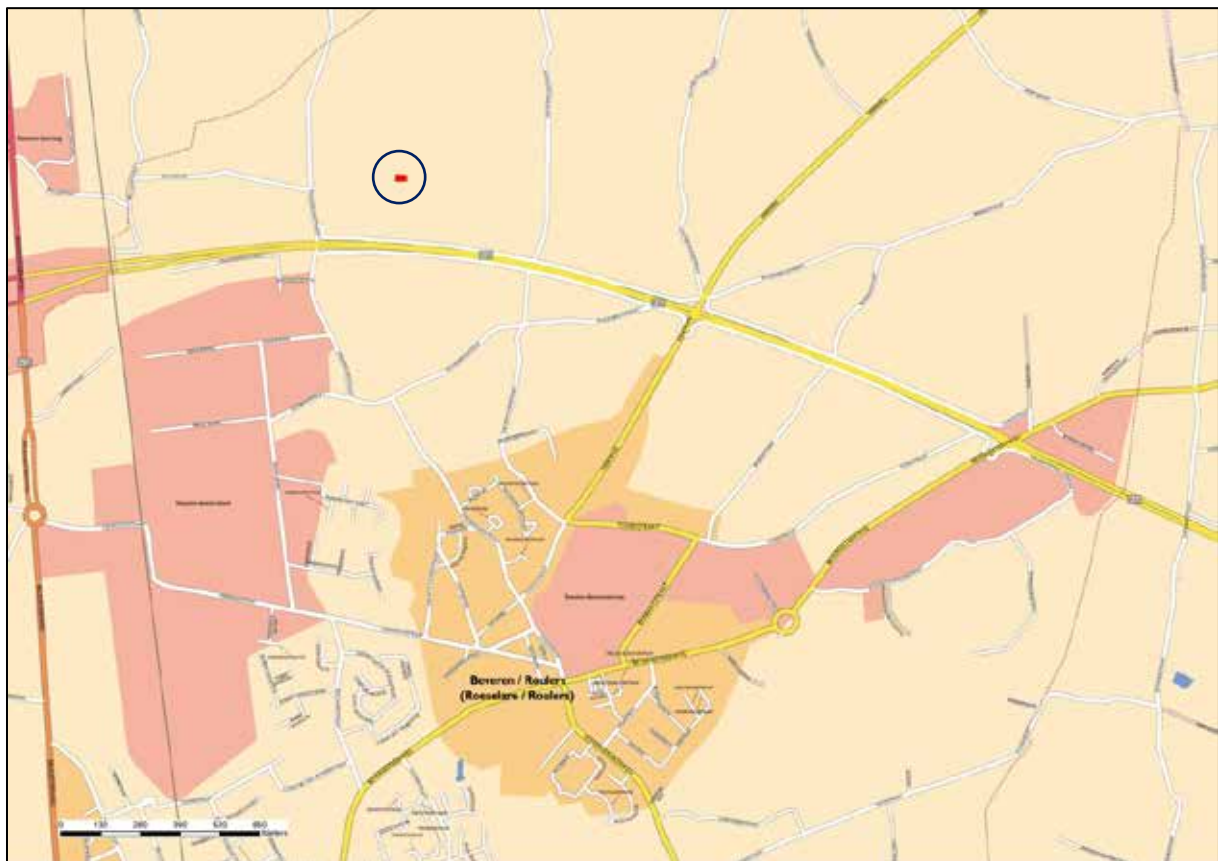

Fig. 1 Lokalisatie van de vondst

3 Historische en archeologische informatie

In de nabije omgeving is slechts één archeologische melding bekend. Ongeveer 1 km in oostelijke richting zijn door de VOBOW in 2005 (mei-december) een Karolingische waterput en 3 post-middeleeuwse afvalkuilen onderzocht (CAI 76897).

4 Veldwerk

De scherven werden in eerste instantie gevonden door Christ Naert op vrijdag 23 september. s 'Anderendaags trok hij er met J. Goderis opnieuw naartoe. Alles samen zijn 204 scherven van een (quasi volledige) amfoor ingezameld¹ (fig. 2).

Fig. 2 Jozef Goderis aan het werk

Op 21/10/2011 registreerde het agentschap Onroerend Erfgoed (machtiging 2011/353 van 29 september 2011) t.h.v. de vindplaats een perceelsgracht en 2 langwerpige (afgerond, rechthoekige) sporen (fig. 3).

¹ De vondsten zijn nooit in onze handen geraakt, waardoor het baksel niet in detail kon bekeken worden. Wel kregen we foto's en een tekening doorgestuurd.

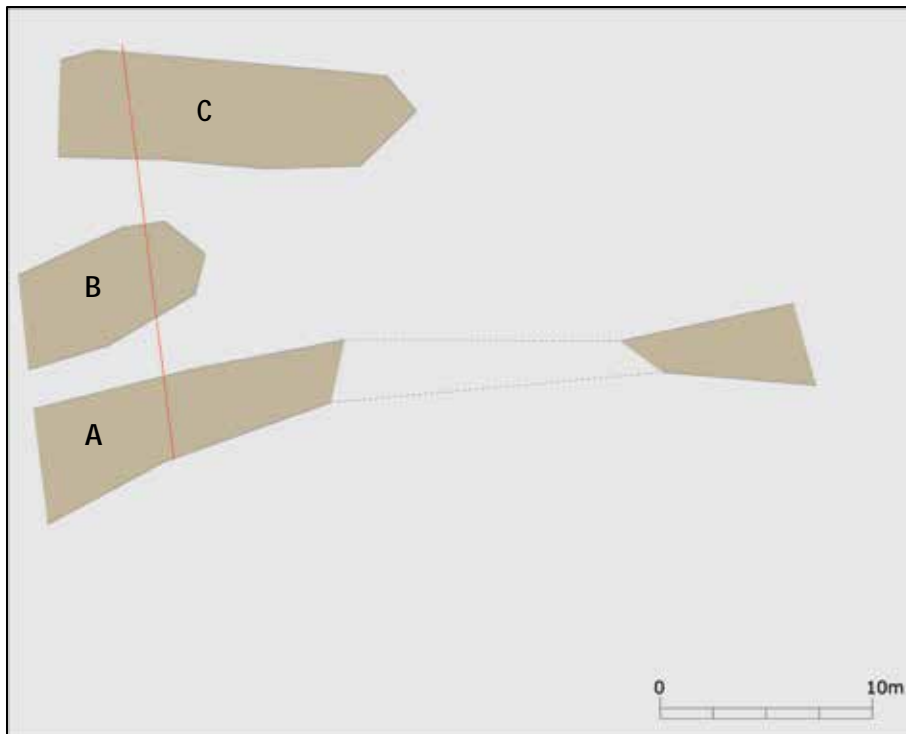

Fig. 3 Sporenplan

De gracht is oost-west gericht, lichtjes gebogen, nog een kleine 3 m breed en 0,6 m diep. De vulling is homogeen zwart humeus, venig met heel wat grijze kleiklumpen en klompjes en houtresten o.a. een aangepunte stok van nog 30 cm lang en 5 cm doorsnede.

De andere 2 sporen liggen ongeveer evenwijdig aan de gracht (fig. 4).

Fig. 4 Algemeen zicht

Het ene ligt op de rand van de uitgraving, is dan ook onvolledig en meet 5 op 9 m. De vulling is gelijkaardig aan die van de gracht. Het andere meet 5 op 17 m en heeft een identieke vulling. Hier zijn de scherven aangetroffen (fig. 5 en 6). Wijzen deze sporen op kleiwinning?

Fig. 5 Coupe

Fig. 6 Coupe

De scherven behoren tot één en dezelfde kruikamfoor, gekenmerkt door een sikkelvormige rand (2R: 14 cm), een lichtjes konische, fijn geribbelde hals, voorzien van 2 afgeplatte, driedelige handvaten en een opvallend buikig, geribbeld lichaam (diameter tot 40 cm). De hoogte bedraagt 45 cm. Het baksel is roze-rood (fig. 7).

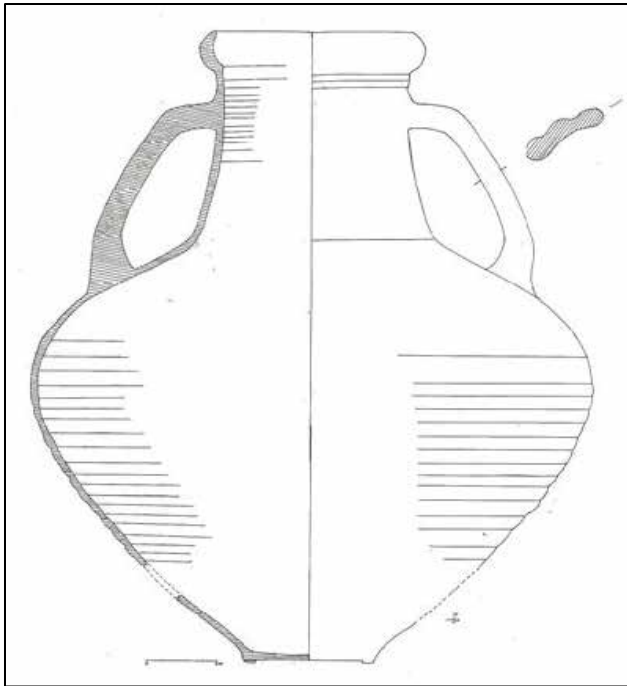

Fig. 7 Intacte Kruikamfoor (Tekening J. Goderis)

Dit stuk behoort tot de groep van de Scheldevallei-amforen, waarvan de productieplaats in Noord-Frankrijk-Henegouwen wordt vermoed. Dit exemplaar wordt gerekend tot de eerste generatie kruikamforen, daterend uit de 1ste helft van de 2de eeuw²).

Eind jaren 1980 – begin jaren 1990 vond de VOBOW op het bedrijventerrein Haven aan de zwaikom te Roeselare een identiek exemplaar.

Tussen de gracht en de eerst kuil is nog een metalen voorwerp gevonden. Het betreft een 28 cm lange smeedijzeren staaf (vierkante doorsnede) met een haakje; een gedeelte van een muuranker (fig. 8).

Fig. 8 Houten en een metalen voorwerp

² Met dank aan collega Sofie Vanhoutte

5 Besluit

Al met al is dit een bevreemdende vondst.

Hoe is een nagenoeg volledige -weliswaar gefragmenteerd- Romeinse kruikamfoor in een, voor de rest steriele context terechtgekomen?

Buiten de perceelsgracht en de 2 parallelle, langwerpige kuilen -met dezelfde vulling- zijn ook geen andere sporen aangetroffen.

In vergelijking met het kadaster van P.C. Popp, dat uit het midden van de 19de eeuw stamt, is ter hoogte van de vindplaats de huidige perceelsindeling aan weerszijden van de Onledebeek sterk gewijzigd. Ook de beek is ondertussen recht getrokken.

De aangetroffen perceelsgracht is kennelijk dan weer ouder dan het kadaster van P.C. Popp.

Misschien wel middeleeuws? Romeins lijkt uitgesloten. De uitloging is immers minimaal.

Op de kaart van Ferraris is de situatie nog anders. Belangrijk is dat hier één groot bosperceel wordt aangegeven.

Ook de positie van de vondst in de vulling -op 1 m diepte, maar zeker niet op de bodem- roept vraagtekens op en impliceert dat het hier niet gaat om de versterking van een brandrestengraf bij het graven van de kuil in kwestie.

Dit alles wijst erop dat ooit bij graafwerk een kruikamfoor is bovengespit en in, een op dat moment open liggende put gegooid.

Het is een echte toevalsvondst!

6 Geraadpleegde literatuur

Goderis J. 2006: Noodopgraving van een Karolingische waterput en 3 afvalkuilen bij de aanleg van de nieuwe ring ten noorden van Roeselare, *West-Vlaamse Archeokrant*, VOBOW, nr. 50, mei 2006, p. 65-70

Goderis J. 2011: Beveren-Roeselare Archeologisch bekeken, *West-Vlaamse Archeologica*, 24 (*West-Vlaamse Archeokrant*, nr. 72 – november 2011), p. 10-19

Goderis J. & Naert C. 2011: Belangrijke Romeinse vondst in Beveren-Roeselare, *West-Vlaamse Archeologica*, 24 (*West-Vlaamse Archeokrant*, nr. 72 – november 2011), p. 36-37

Van der Werff J.H., Thoen H. & van Dierendonck R.M. 1997: Scheldevallei-amforen Belgisch bier voor Bataven en Cananefaten? *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, Nieuwe Reeks, Deel LI, Gent, p. 3-19

Vanhoutte S., Dhaeze W. and De Clercq W. 2009: The pottery consumption c AD 260-70 at the Roman coastal defence fort, Oudenburg, Northern Gaul, *Journal of Roman Pottery Studies*, Volume 14, p. 94-141

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

www.onroenderfgoed.be